

Rapport om antisemitiske hændelser i Danmark 2016

Udgivet af Det Jødiske Samfund i Danmark

1. udgave

Indholdsfortegnelse

1. Executive Summary
2. Indledning
  - 2.1. Om AKVAH
  - 2.2. Jøderne i Danmark
  - 2.3. Indholdet i denne rapport
3. Teori og metode
  - 3.1. Begrebet antisemitisme
  - 3.2. Begrebet hændelse
  - 3.3. Kategorisering af en hændelse som antisemitisk
  - 3.4. Indsamlingen af data
  - 3.5. Antallet af antisemitiske hændelser som mål for antisemitismen i Danmark
4. Beskrivelse og analyse af de registrerede antisemitiske hændelser i 2016
  - 4.1. Antisemitiske hændelser i 2016
  - 4.2. Udviklingen fra 2015 til 2016 samlet set
  - 4.3. Udviklingen fra 2015 til 2016 fordelt på kategorier
  - 4.4. Udviklingen fra 2015 til 2016 fordelt på måneder
  - 4.5. Udviklingen fra 2012 til 2016 samlet set
  - 4.6. Udsatte jødiske institutioner
  - 4.7. Antisemitisme i uddannelsessystemet
  - 4.8. Hændelser relateret til terrorangrebet
  - 4.9. Antisemitisme på internettet

5. Oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i 2016

5.1.1. Drab og drabsforsøg

5.1.2. Oversigt over drab og drabsforsøg

5.2.1. Trusler

5.2.2. Oversigt over trusler

5.3.1. Antisemitiske ytringer

5.3.2. Oversigt over antisemitiske ytringer

5.4.1. Hærværk

5.4.2. Oversigt over hærværk

5.5.1. Anden chikane

5.5.2. Oversigt over anden chikane

6. Frasorterede antisemitiske ytringer

6.1. Generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet

6.2. Eksempler på generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet

7. Antisemitisme og terrorisme

7.1. Mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner

7.2. Eksempler på mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner

8. Henvisninger

1. Executive Summary

Denne rapport beskriver og analyserer antallet af registrerede antisemitiske hændelser i Danmark i 2016. Rapporten er udarbejdet på grundlag af anmeldelser til AKVAH, der udgør en del af Det Jødiske Samfunds sikkerhedsorganisation.

AKVAH har i 2016 registreret 22 antisemitiske hændelser i Danmark fordelt på følgende kategorier: Forsøg på drab, trusler, antisemitiske ytringer, hærværk og anden chikane. Hændelserne fordeler sig på ét tilfælde af forsøg på drab, to tilfælde af trusler, 17 tilfælde af antisemitiske ytringer, et tilfælde af hærværk og et tilfælde af anden chikane. Ud af de 22 registrerede antisemitiske hændelser er der tre hændelser, hvor det er vurderet, at de alene kan betegnes som potentielt antisemitiske.

De 22 registrerede antisemitiske hændelser i 2016 er fire hændelser færre end antallet af registrerede hændelser i 2015, der var på 26.

Den eneste stigning i antallet af registrerede hændelser er sket inden for kategorien antisemitiske ytringer. I 2015 registrerede AKVAH 11 tilfælde af antisemitiske ytringer, som var den største hændelsesgruppe i det daværende år. Dette antal steg i 2016 til 17 registrerede tilfælde. Kategorien udgør således stadigvæk den største hændelsesgruppe.

Antallet af trusler, antallet af overfaldssituationer og fysisk chikane samt antallet af hærværkshændelser er derimod faldet. I 2015 blev der registreret syv tilfælde af trusler, mens der i 2016 blev registreret to tilfælde. Ligeledes blev der i 2015 registreret fire tilfælde af overfaldssituationer og fysisk chikane, mens der i 2016 ikke er blevet registreret sådanne tilfælde. Der er også sket et fald i antallet af hærværksepisoder. I 2016 blev der registreret et tilfælde af hærværk, hvilket er et fald på to tilfælde i forhold til 2015. I både 2015 og 2016 er der blevet registreret ét tilfælde af kategorien drab og drabsforsøg. Generelt set er der registreret et samlet fald i antallet af ”grovere” antisemitiske hændelser fra 2015 til 2016.

En sammenligning af antallet af registrerede hændelser fordelt på årets 12 måneder viser, at hændelserne er nogenlunde lige fordelt ud over året. På den måde afviger 2016 ikke fra 2015, der også viste en relativt lige fordeling af registrerede hændelser. Der er ikke registreret mere end tre hændelser på hver af de enkelte måneder i 2016. I juni er der slet ikke registreret nogen hændelser.

Udviklingen over de seneste fem år viser et fald i hændelser fra 40-60 hændelser om året i 2012-2014 til 20-30 hændelser om året i 2015-2016. Mens antallet af registrerede hændelser gradvist steg i perioden 2012-2014, er der sket et gradvist fald fra 2014-2016. Det er svært at fastslå entydigt, hvad der har forårsaget dette skifte, men efter terrorangrebet i februar 2015 i København, der blandt andet var rettet mod Det Jødiske Samfund, er der i hvert fald registreret færre hændelser på årsbasis, end tilfældet var i tiden før denne skæringsdato. Det er derfor muligt, at netop terrorangrebet, den samfundsmæssige afstandstagen hertil samt den øgede sikkerhed omkring de jødiske institutioner har været medvirkende til det nævnte skifte. Dertil kan man overveje, om danske jøder som følge af terrortruslen har gjort sig – om muligt – mindre synlige i det offentlige rum.

De registrerede hændelser viser, at jødiske institutioner såsom den jødiske slagter og skole fortsætter med at være udsat for antisemitisme. I 2014 blev skolen offer for antisemitisk hærværk, og slagteren blev vandaliseret i 2015. I 2016 blev slagteren igen udsat for hærværk, mens skolen var mål for terrorplaner i den meget omtalte Kundbysag. Der er også registreret et problem med antisemitisme fra personer med mellemøstlig baggrund i undervisningssektoren. Problemet synes dog at være behandlet bedre fra offentlig side i 2016 end tidligere år. De registrerede hændelser omfatter også tilfælde relateret til terrorangrebet i 2015. Afslutningsvist er der registreret en fremgang i brugen af internetbaserede medier til antisemitiske formål, idet otte (ca. 35 %) af de registrerede hændelser i 2016 har fundet sted online. I 2015 fandt ingen hændelser sted online. Dette var dog særligt, da hele 21 hændelser (ca. 40 % af alle hændelserne) i 2014 skete via internetbaserede medier.

Når man læser indholdet i denne rapport, skal man have en række forhold om de registrerede hændelser for øje. For det første er AKVAH kildekritisk i sin behandling af anmeldelser om antisemitisme, men der er selvfølgelig grænser for, hvor meget af det faktuelle indhold i en anmeldelse, AKVAH har mulighed for selvstændigt at verificere. For det andet svarer antallet af antisemitiske hændelser, som er blevet anmeldt til AKVAH, formentlig ikke fuldt ud til det antal, der reelt har fundet sted i 2016. Der antages at være et vist mørketal på området. For det tredje medregner AKVAH som udgangspunkt ikke de fleste internetbaserede hændelser. Dermed er der meget antisemitisme, som ikke fremgår af det registrerede antal hændelser. For det fjerde er det sandsynligt, at antallet af antisemitiske hændelser holdes kunstigt nede, fordi mange jøder undgår synlighed af frygt for antisemitisme. Med andre ord kunne man formentlig forvente, at antallet af hændelser var højere, hvis danske jøder var mere synlige i gadebilledet.

De registrerede antisemitiske hændelser samt de analyser, som præsenteres i denne rapport, giver således et indblik i forekomsten af antisemitisme i Danmark i 2016. Rapporten giver ikke et udtømmende billede af antisemitismen i Danmark.

2. Indledning

2.1. Om AKVAH

Sikkerhedsorganisationen Jødisk Sikkerhed Danmark, der varetager sikkerheden for Det Jødiske Samfund¹, oprettede i 2011 en Afdeling for Kortlægning og Videndeling af Antisemitiske Hændelser (AKVAH). AKVAH arbejder med at kortlægge forekomsten af antisemitisme i Danmark, og denne indsats er en del af en generel europæisk politik om at synliggøre et omfattende problem med hadforbrydelser, herunder antisemitisme, i Europa². AKVAH tilbyder endvidere forskellige former for støtte til ofre for antisemitisme, herunder hjælp med kontakt til offentlige myndigheder, juridisk rådgivning og henvisning til krisehjælp. Desuden arbejder AKVAH med at oplyse om forekomsten af antisemitisme i Danmark. AKVAH deltager i den forbindelse på vegne af Det Jødiske Samfund løbende som deltager og samarbejdspartner i diverse offentlige og private projekter, der har fokus på at komme problemer med hadforbrydelser til livs. Udover sådanne projekter tager AKVAH ud til interesserede såsom foreninger og uddannelsesinstitutioner forskellige steder i landet og fortæller om antisemitisme i Danmark.

2.2. Jøderne i Danmark

Den officielle dansk-jødiske historie indledtes i begyndelsen af 1600-tallet, og det er blevet anslået, at der i dag lever omkring 6.000 jøder i Danmark³. Lidt over en tredjedel af dette antal er tilknyttet Det Jødiske Samfund som medlemmer eller børn af medlemmer. Derudover findes der to mindre jødiske menigheder i Danmark samt en række selvstændige jødiske foreninger og institutioner.

2.3. Indholdet i denne rapport

Denne rapport beskriver og analyserer antallet af antisemitiske hændelser i Danmark i 2016, som er registreret af AKVAH ud fra de anmeldelser, man har modtaget i årets løb. Rapporten er udarbejdet på grundlag af et omfattende antisemitismekortlægningsarbejde, der har forudsat en lang række teoretiske og metodiske valg om indsamling, sortering, behandling og præsentation af data om antisemitiske hændelser. AKVAH har i den henseende struktureret sit arbejde i denne rapport ud fra følgende tre principielle målsætninger: Indsamling, sortering, behandling og præsentation af data skal 1) være metodisk stringent, 2) være så åben som mulig uden at kompromittere ofrenes anonymitet og 3) resultere i brugbar viden om forekomsten af antisemitisme i Danmark.

Rapporten er opbygget på følgende måde:

I rapportens afsnit 3 redegøres der for vigtige aspekter af den teoretiske og metodiske baggrund for arbejdet med at registrere antisemitiske hændelser. Først og fremmest redegøres der for, hvad der menes med begrebet antisemitisme, og hvad der menes med begrebet hændelse. Dernæst beskrives, hvordan man i denne rapport har valgt at behandle spørgsmålet om, hvornår en hændelse kan kategoriseres som antisemitisk. Efterfølgende redegøres der for, hvordan indsamlingen af informationer om antisemitiske hændelser finder sted i praksis samt visse implikationer heraf. Denne del af rapporten afsluttes med et afsnit, hvor det overvejes, i hvilket omfang de registrerede hændelser afspejler niveauet af antisemitisme i Danmark.

I rapportens afsnit 4 beskrives og analyseres det registrerede antal antisemitiske hændelser i 2016. Disse hændelser sammenlignes med det registrerede antal fra 2015 ved at undersøge, om det samlede antal har ændret sig, om fordelingen af hændelserne på forskellige kategorier har ændret sig og om fordelingen af hændelserne på de forskellige måneder har ændret sig. Der foretages også en analyse af udviklingen fra 2012-2016. Derefter redegøres der for samt analyseres en række forhold, som har været karakteristiske for dette års registrerede hændelser. Disse forhold er: Udsatte jødiske institutioner, problemer med mellemøstlig antisemitisme i undervisningssektoren, hændelser relateret til terrorangrebet samt antisemitisme på internettet.

I rapportens afsnit 5 finder man en oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i Danmark i 2016. Alle hændelserne er beskrevet og kategoriseret efter hændelsestyper, og de indeholder – såfremt sådanne oplysninger er givet – desuden en række forskellige oplysninger, som potentielt kan bruges til at videreudvikle forståelsen af antisemitismen som fænomen i Danmark.

I rapportens afsnit 6 redegøres der for eksempler på generelle antisemitiske ytringer på internettet. Disse ytringer bliver af metodiske grunde som udgangspunkt ikke inddraget i oversigten i rapportens afsnit 5. De afspejler dog ikke desto mindre den virkelighed, danske jøder skal forholde sig til, når de færdes online.

I rapportens afsnit 7 redegøres der for terrortruslen mod danske jøder. Særligt fokuseres der på tilfælde af mistænkelig adfærd, der er registreret ved jødiske institutioner i Danmark. AKVAH har valgt at offentliggøre informationer om dette emne, da jødiske institutioner lever med en konstant terrortrussel, som det er vigtigt at synliggøre.

3. Teori og metode

3.1. Begrebet antisemitisme

Ethvert arbejde med at registrere antisemitisme forudsætter en forståelse af, hvad begrebet antisemitisme dækker over. Kort sagt kan antisemitisme beskrives som negative fordomme om jøder samt fjendtlighed eller had rettet mod jøder, fordi de er jøder. Der er imidlertid ikke generel enighed om, hvor bredt begrebet antisemitisme skal forstås⁴. Et centralt problem er, hvordan man skal skelne mellem antisemitiske hændelser og anti-israelske hændelser. AKVAH har valgt at benytte sig af en forholdsvis bred forståelse af antisemitisme, således at negative hændelser, hvor tilfældige jøder enten gøres ansvarlige for den israelske stats politik eller direkte identificeres med Israels eksistens, kategoriseres som værende antisemitiske.

3.2. Begrebet hændelse

For at man kan kvantificere antallet af hændelser, er det nødvendigt at fastslå, hvad der menes med begrebet hændelse. En hændelse forstås i denne rapport som udgangspunkt som en eller flere handlinger afgrænset i tid og rum begået af én eller flere gerningsmænd i forening. Med andre ord opdeles handlinger som udgangspunkt i selvstændige hændelser, hvis de er afgrænset i tid og rum. Hvor lang tid der skal gå, og/eller hvor langt væk man skal bevæge sig, før en hændelse kan betragtes som værende en selvstændig enhed, er i sidste ende en skønssag.

3.3. Kategorisering af en hændelse som antisemitisk

Når AKVAH modtager en anmeldelse om en potentiel antisemitisk hændelse, vurderes det, om hændelsen skal registreres eller ej. I den sammenhæng er det nødvendigt at overveje, hvilke forudsætninger som skal være opfyldt, for at hændelsen kan betegnes som antisemitisk. AKVAH har valgt at betegne en hændelse som antisemitisk, hvis gerningsmanden har haft et antisemitisk motiv⁵.

Hvorvidt et antisemitisk motiv foreligger i en given situation, kan aldrig med fuldkommen sikkerhed fastslås. I stedet må man foretage et skøn, som tager udgangspunkt i en fortolkning af de informationer, man har til rådighed. Som et fortolkningsværktøj er det brugbart at kategorisere ens informationer ud fra såkaldte antisemitismeindikatorer, dvs. forhold ved en hændelse som indikerer, om gerningsmanden har været antisemitisk motiveret eller ej⁶. I den teoretiske litteratur vægtes de

forskellige typer af indikatorer ikke indbyrdes⁷, men AKVAH har truffet den metodiske beslutning at skelne mellem primære og sekundære antisemitismeindikatorer.

Ved primære antisemitismeindikatorer forstår AKVAH en gerningsmands handlinger, der via ord, symboler, billeder eller lignende udtrykker et antisemitisk indhold. En sådan handling (for eksempel at sige ”jødesvin”) kan stå alene eller ske i forbindelse med en anden handling (for eksempel et overfald, hærværk etc.), der så ’smittes’ af det antisemitiske indhold i den første handling. Hvis det konstateres, at der i en hændelse foreligger sådanne primære antisemitismeindikatorer, har AKVAH besluttet at opstille den formodningsregel, at gerningsmanden har handlet ud fra et antisemitisk motiv, og hændelsen betegnes i så fald som værende antisemitisk, medmindre der er forhold ved situationen, som klart taler imod dette.

Ved sekundære antisemitismeindikatorer forstås de ’resterende’ forhold ved en situation, som kan indikere, at en hændelse er antisemitisk. Det kan for eksempel være tidspunktet for handlingen; omstændigheder ved personen, som udfører handlingen; lokaliteten, handlingen finder sted på; og mange andre faktorer⁸. I situationer, hvor der kun foreligger sekundære antisemitismeindikatorer, er det AKVAH’s metodiske politik, at der ikke gælder nogen formodningsregler. I stedet må det være et forsigtigt skøn i den enkelte situation, som afgør, om der er tale om en antisemitisk hændelse eller ej.

Såfremt der er forhold, som peger på, at der er tale om en antisemitisk hændelse, men hvor der stadigvæk mangler ’det afgørende bevis’, inddrager AKVAH sådanne potentielt antisemitiske hændelser i sin oversigt over registrerede antisemitiske hændelser, dog med det eksplicitte forbehold, at det hverken endegyldigt kan fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag gerningsmandens adfærd. I oversigten over registrerede antisemitiske hændelser i 2016 (se afsnit 5) har AKVAH inddraget tre sådanne hændelser⁹.

AKVAH inddrager disse potentielt antisemitiske hændelser i sin oversigt over registrerede antisemitiske hændelser, fordi formålet med oversigten er at bidrage med viden om antisemitisme som fænomen i Danmark. Hvis man stiller for høje krav til sine data, viser de, at der er et for lille problem i forhold til problemets reelle omfang¹⁰, og modsat hvis man stiller for lave krav til sine data. AKVAH’s løsning har været at følge middeelvejen, og i denne rapport inddrages således disse tre potentielt antisemitiske hændelser i oversigten over registrerede antisemitiske hændelser, men på

grund af usikkerheden omkring dem understreges det eksplicit i de specifikke beskrivelser af disse hændelser, at der i de pågældende situationer har været usikkerhed om gerningsmandens motiv.

3.4. Indsamlingen af data

Antisemitiske hændelser rapporteres til AKVAH via telefon, mail og personlige møder, og AKVAH modtager sådanne henvendelser fra ofre, vidner samt bekendte til ofre. Hver anmeldelse undersøges i form af uddybende interviews, når dette er muligt, samt analyse af tekst-, billede- og videomateriale, når sådant materiale foreligger. På trods af disse undersøgelser af anmeldelserne må det erkendes, at det kun er ofres og vidners opfattelse af situationerne, som ligger til grund for denne rapport om antisemitisme i Danmark. AKVAH er kildekritisk i sin behandling af anmeldelser, men der er selvfølgelig grænser for, hvor meget af det faktuelle indhold i en anmeldelse, AKVAH har mulighed for selvstændigt at verificere. Dette skal man selvfølgelig have in mente, når man læser om hændelserne i rapporten.

Det skal også understreges, at AKVAH som hovedregel kun registrerer tilfælde, hvor folk selv henvender sig, hvorfor den egentlige forekomst af antisemitiske hændelser sandsynligvis er højere. Der forventes således at være et vist mørketal på dette område¹¹.

Man skal også være opmærksom på, at AKVAH i denne og forrige rapporter har frasortet det, der betegnes som generelle antisemitiske ytringer, når de har været fremsat på internettet. Med generelle antisemitiske ytringer menes antisemitiske ytringer, som ikke har været henvendt direkte til et konkret offer (en person, en gruppe af personer, en organisation etc.). Det betyder, at anmeldelser til AKVAH om antisemitiske ytringer på for eksempel gerningsmænds egne hjemmesider, på deres egne facebookprofiler, på mange offentlige internetfora osv. ikke er blevet inddraget i det samlede antal hændelser registreret af AKVAH i 2016. Dermed er der meget antisemitisme, som ikke fremgår af det registrerede antal hændelser. En årsag til, at denne frasortering sker, er, at AKVAH ikke har ressourcerne til at registrere disse ytringer, som det vurderes, at internettet er fyldt med.

AKVAH har dog en undtagelse til denne frasorteringsregel. Hvis de internetbaserede generelle antisemitiske ytringer får omtale gennem massemedier (tv, radio, internetnyhedstjenester), bliver anmeldt til politiet eller der sker andre forhold, som gør dem særligt interessante, vil de alligevel blive inddraget i rapporten. Der er én af de registrerede hændelser fra 2016, som udgør en sådan undtagelse til denne frasorteringsregel¹².

Det skal ligeledes påpeges, at AKVAH i 2016 har modtaget en del anmeldelser om antisemitiske ytringer på internettet, hvor konteksten for ytringerne enten ikke har været oplyst, eller hvor den har været uklar. Sådanne hændelser er ikke blevet inddraget i det samlede antal hændelser registreret af AKVAH i 2016.

3.5. Antallet af antisemitiske hændelser som mål for antisemitismen i Danmark

Det er afslutningsvist værd at komme med nogle betragtninger om, i hvilken grad de registrerede antisemitiske hændelser afspejler niveauet af antisemitisme i Danmark. Udover de allerede nævnte forhold om, at antallet af registrerede antisemitiske hændelser grundet mørketal og frasorteringer ikke fuldt ud gengiver det antal af antisemitiske hændelser, som reelt har fundet sted i 2016, er der yderligere nogle særlige forhold, man skal have for øje.

Det er nemlig vigtigt at fremhæve, at de fleste danske jøder kun sjældent viser deres religiøse tilhørsforhold offentligt. Samtidig anslås det, at kun omkring en tredjedel af det samlede antal jøder i Danmark er tilknyttet et jødisk trossamfund¹³, hvorfor synlige jødiske institutioner såsom synagogen kun besøges af et begrænset antal af de danske jøder¹⁴. Disse omstændigheder tyder på, at det ikke er manglen på mulige gerningsmænd, men derimod den lave synlighed blandt danske jøder i almindelighed, der er en hovedårsag til, at antallet af registrerede antisemitiske hændelser ikke er højere. Med andre ord kunne man rimeligvis forvente, at antallet af antisemitiske hændelser var højere, hvis danske jøder var mere synlige i gadebilledet.

Et afgørende spørgsmål er nu, hvorfor danske jøder ikke er mere synlige i offentligheden? AKVAH har ikke undersøgt dette systematisk, og selvom man formodentlig kan pege på mange forskelligartede faktorer som forklaring på dette, er det ikke desto mindre en rimelig formodning, at mange danske jøder i høj grad er bevidste om risikoen forbundet med synlighed i offentligheden. En mulig fortolkning er derfor, at antallet af antisemitiske hændelser holdes kunstigt nede, fordi mange danske jøder bevidst undgår synlighed af frygt for antisemitisme.

De registrerede antisemitiske hændelser samt de analyser, som præsenteres i denne rapport, giver således et indblik i forekomsten af antisemitisme i Danmark i 2016, men kan på ingen måde siges at give et udtømmende billede.

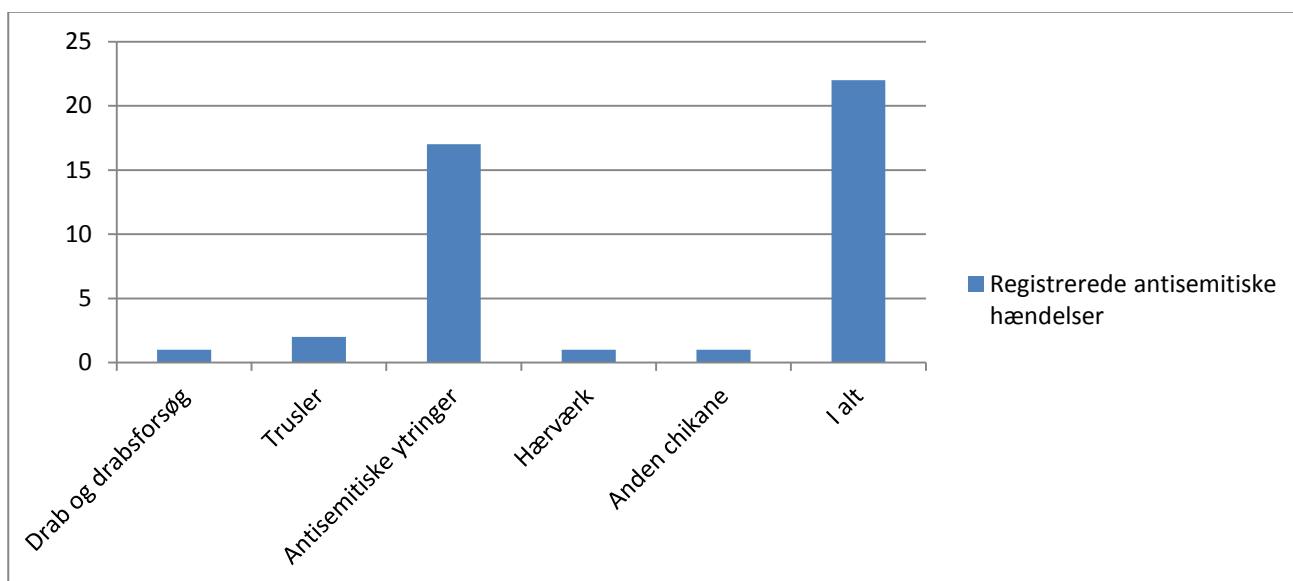
4. Beskrivelse og analyse af de registrerede antisemitiske hændelser i 2016

4.1. Antisemitiske hændelser i 2016

I 2016 har AKVAH registreret 22 antisemitiske hændelser i Danmark. Hændelserne kan fordeles ud på følgende kategorier:

- Drab og drabsforsøg
- Trusler
- Antisemitiske ytringer
- Hærværk
- Anden chikane

AKVAH har registreret et tilfælde af forsøg på drab, to tilfælde af trusler, 17 tilfælde af antisemitiske ytringer, et tilfælde af hærværk og et tilfælde af anden chikane (se figur 1 for en grafisk fremstilling).

Figur 1: Registrerede antisemitiske hændelser i 2016

Ud af de 22 hændelser er der som nævnt i afsnit 3.3. tre hændelser, hvor det er vurderet, at de alene kan betegnes som potentielt antisemitiske. Disse tre hændelser kan fordeles på følgende kategorier: Den første hændelse er kategoriseret som en antisemitisk ytring, den anden hændelse er kategoriseret som hærværk, mens den tredje hændelse er kategoriseret som anden chikane. Hvis man vælger at sortere disse tre potentielt antisemitiske hændelser fra det samlede antal registrerede

hændelser, kommer man ned på 19 antisemitiske hændelser i 2016. De følgende sammenligninger i afsnit 4.2., 4.3., 4.4. og 4.5. med registrerede hændelser fra tidligere år foretages dog på baggrund af antallet på 22 hændelser, da AKVAH som nævnt i afsnit 3.3. finder det relevant at inddrage de tre potentielt antisemitiske hændelser i denne rapport's oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i 2016¹⁵.

Tidligere år har AKVAH også registreret hændelser under kategorier, som ikke fremgår af dette års rapport. En sådan kategori er ”overfaldssituationer og fysisk chikane”, der ikke er repræsenteret i de hændelser, som AKVAH har registreret i 2016. Det skal i den forbindelse bemærkes, at AKVAH rent faktisk modtog en anmeldelse af et potentielt antisemitisk motiveret overfald fra en person, som kendte offeret for voldshandlingen. Offeret ønskede imidlertid ikke, at AKVAH forfulgte sagen videre, hvilket selvfølgelig blev respekteret. Da hændelsen således ikke blev færdigbehandlet, fremgår den ikke af årets oversigt.

4.2. Udviklingen fra 2015 til 2016 samlet set

Antallet på 22 antisemitiske hændelser, som AKVAH har registreret i 2016, er udtryk for et fald på fire hændelser i forhold til de 26 hændelser, AKVAH registrerede i 2015.

4.3. Udviklingen fra 2015 til 2016 fordelt på kategorier

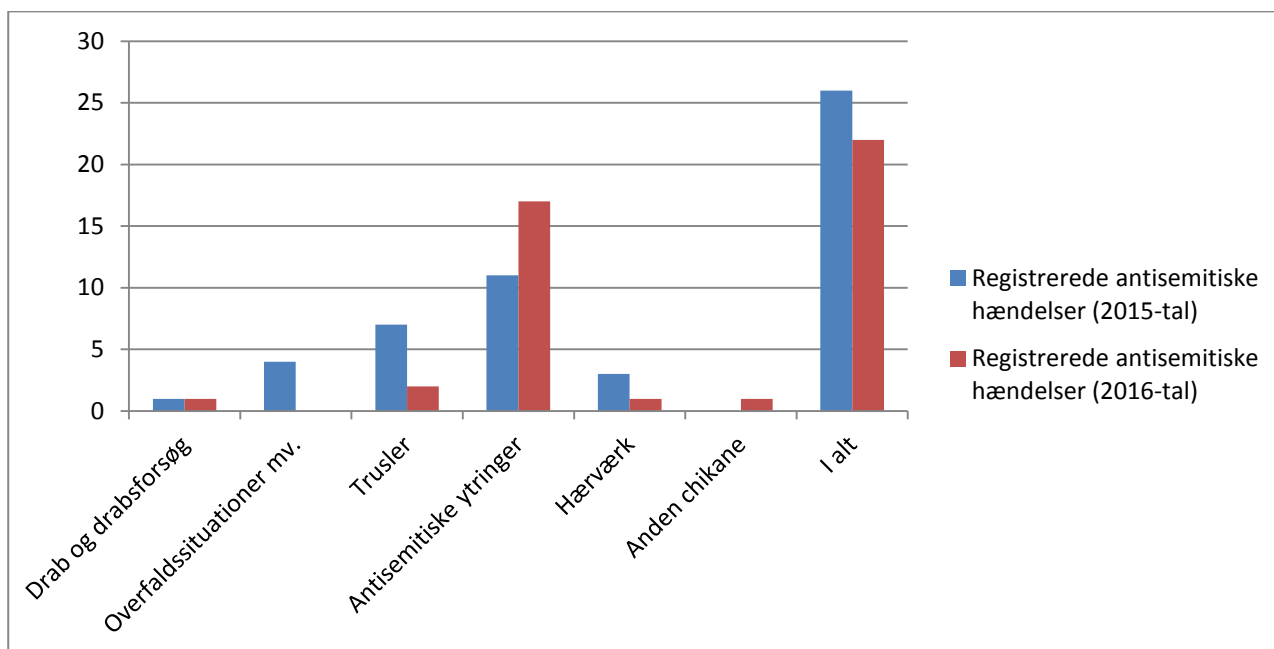
Fordelingen af de registrerede hændelser på de forskellige kategorier har ændret sig fra 2015 til 2016 (se figur 2 for en grafisk fremstilling). En positiv ændring er, at antallet af overfaldssituationer og fysisk chikane er blevet reduceret fra fire hændelser i 2015 til ingen registrerede hændelser i 2016. Ligeledes er antallet af trusler faldet fra syv hændelser i 2015 til to i 2016. Tilsvarende er antallet af hærværkshændelser faldet fra tre tilfælde i 2015 til en enkelt hændelse i 2016. Til gengæld er der både i 2015 og 2016 registreret et tilfælde inden for kategorien drab og drabsforsøg. Og antallet af antisemitiske ytringer er steget fra 11 registrerede tilfælde i 2015 til 17 i 2016. Sidst men ikke mindst er der i 2016 registreret ét tilfælde af anden chikane, hvilket ikke har været registreret tidligere. Denne kategori er således ny og betegner en opsamlingskategori for hændelser, der ikke passer ind i de tidligere anvendte kategorier.

Samlet set kan det konstateres, at det på trods af ændringerne fra 2015 til 2016 altså stadigvæk er antisemitiske ytringer, som er den dominerende antisemitiske faktor i Danmark, idet kategorien kendetegner omkring 75 % af det samlede antal registrerede hændelser i 2016. Fordelingen af

hændelser er således mindre ligeligt fordelt i 2016 end i 2015, hvor antisemitiske ytringer udgjorde omkring 40 % af det samlede antal hændelser.

For så vidt angår faldet i det samlede antal af hændelser fra 2015 til 2016 kan det konstateres, at det kan tilskrives et fald i antallet af registrerede trusler, overfald og hærværkstilfælde. Det skal her bemærkes, at disse hændelseskategorier kan anskues som værende udtryk for ”grovere” hændelseskategorier sammenlignet med kategorien antisemitiske ytringer. Det kan heraf udledes, at ”grovheden” af de registrerede antisemitiske hændelser er mindsket i forhold til tidligere. En mulig forklaring herpå kan være den forhøjede sikkerhed omkring jødiske institutioner efter terrorangrebet i februar 2015 såvel som den øgede samfundsbevågenhed på antisemitisme i Danmark. Se også forklaringen i nedenstående afsnit 4.5.

På trods af det nævnte fald i ”grovheden” af de registrerede antisemitiske hændelser skal man dog ikke overse, at der i 2016 - ligesom tilfældet var i 2015 - er registreret et tilfælde af den ”groveste” hændelseskategori hidtil iagttaget, nemlig kategorien drab og drabsforsøg. Man kan derfor generelt set konstatere, at der er registreret et samlet fald i antallet af antisemitiske hændelser fra 2015 til 2016, herunder et fald i de ”groveste” tilfælde, uden dette dog skal overskygge, at der stadigvæk er registreret særdeles alvorlige hændelser i 2016.

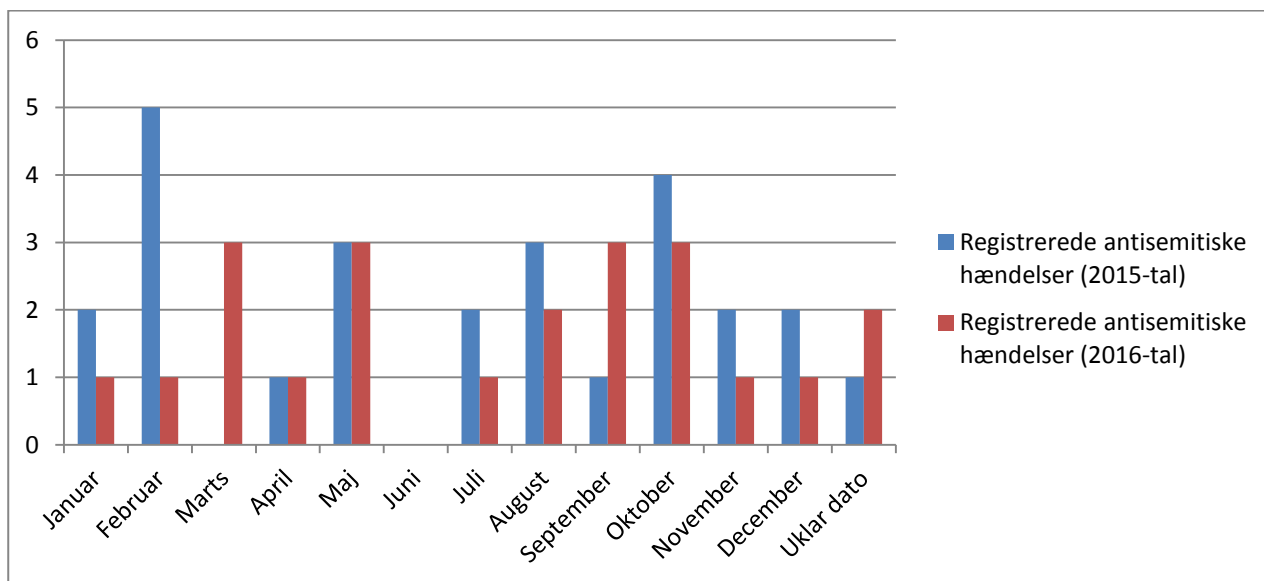

Figur 2: Udviklingen fra 2015 til 2016 fordelt på kategorier

4.4. Udviklingen fra 2015 til 2016 fordelt på måneder

En sammenligning af antallet af registrerede hændelser fordelt på årets 12 måneder viser en relativ lige fordeling i 2016. Der er ikke registreret mere end tre hændelser på hver af de enkelte måneder i 2016. I juni er der slet ikke registreret nogen hændelser. På den måde afviger 2016 ikke fra 2015, der også viste en relativ lige fordeling af registrerede hændelser (se figur 3 for en grafisk fremstilling).

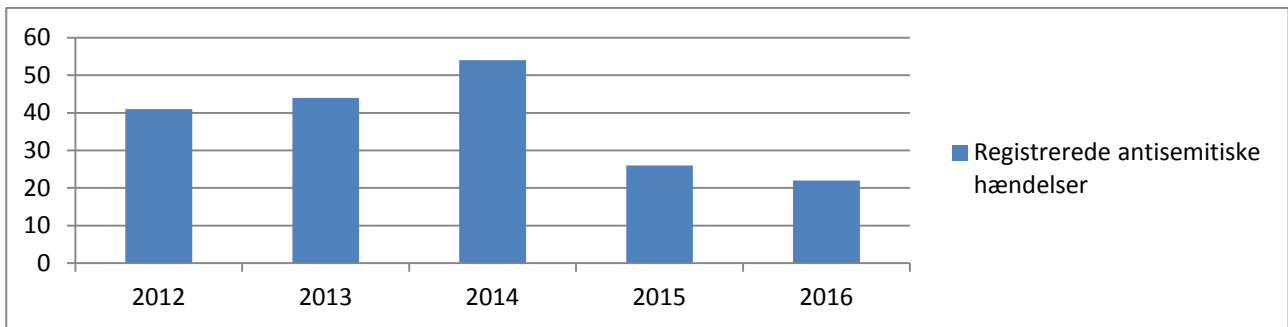

Figur 3: Udviklingen fra 2015 til 2016 fordelt på måneder

4.5. Udviklingen fra 2012 til 2016 samlet set

Hvis man ser på udviklingen over en femårs horisont (se figur 4 for en grafisk fremstilling), fremgår det, at antallet af registrerede hændelser mellem 2012-2014 lå på 40-60 hændelser om året, mens det i 2015-2016 er faldet til omkring 20-30 hændelser om året. Mens antallet af registrerede hændelser gradvist steg i perioden 2012-2014, er der sket et gradvist fald fra 2014-2016.

Det er svært at fastslå entydigt, hvad der har forårsaget dette skifte, men efter terrorangrebet i februar 2015 i København, der blandt andet var rettet mod Det Jødiske Samfund, er der i hvert fald registreret færre hændelser på årsbasis, end tilfældet var i tiden før denne skæringsdato. Det er derfor muligt, at netop terrorangrebet, den samfundsmæssige afstandstagen hertil samt den øgede sikkerhed omkring de jødiske institutioner har været medvirkende til det nævnte skifte. Dertil kan man overveje, om danske jøder som følge af terrortruslen har gjort sig – om muligt – mindre synlige i det offentlige rum.

Figur 4: Udviklingen fra 2012 til 2016 samlet set

4.6. Udsatte jødiske institutioner

I de seneste år er jødiske institutioner samt institutioner med tilknytning til jødiske eller israelske forhold blevet udsat for graffiti, hærværk og terrortrusler. Særligt relevant er det at fremhæve den jødiske slagter og skole i København. Slagteren har over årene været et tilbagevendende mål for vandalisme. I 2015 blev en af forretningens ruder delvist smadret, mens der på forretningens facade blev skrevet ordet ”jødesvin”. I 2016 fortsatte denne hærværksbølge, idet ukendte gerningsmænd kastede en brosten gennem forretningens rude. Den jødiske skole i København blev også udsat for hærværk i 2014 med smadrede vinduer og omfattende antisemitisk graffiti. I 2016 blev en teenagepige arresteret og sigtet for planer om at udøve terror mod to skoler, hvoraf den ene var den jødiske skole. Pigen er efterfølgende i byretten blevet dømt for forsøg på terrorisme.

4.7. Antisemitisme i uddannelsessystemet

Der har de seneste år i Danmark været flere eksempler på, at der er problemer med antisemitiske holdninger blandt personer med mellemøstlig baggrund i uddannelsessystemet, og at disse holdninger i flere tilfælde har stået mere eller mindre uimodsagte¹⁶. Der er dog også tilfælde, hvor uddannelsesinstitutioner formår at løse konflikter. I 2016 oplevede en jødisk dreng i 1. klassetrin, at han blev truet og chikaneret af en gruppe jævnaldrende børn med mellemøstlig baggrund. Da skolen blev informeret om problemet, fik den imidlertid de chikanerende børns forældre til at stoppe deres børns truende adfærd.

4.8. Hændelser relateret til terrorangrebet

Tre af hændelserne i 2016 har alle på hver sin måde været relateret til terrorangrebet på Københavns Synagoge i februar 2015. Dette er en forbedring siden 2015, hvor der var seks sådanne hændelser. I den ene af hændelserne fra 2016 spyttede gerningsmanden på mindepladen for det jødiske

terroroffer Dan Uzan. En nærmest identisk hændelse blev også registreret i 2015. I den anden hændelse fra 2016 blev en jødisk idrætsklub tilsvinet på sin Facebookside, fordi klubben afholdt en mindekamp til ære for Dan Uzan. I den tredje hændelse modtog en jødisk journalist et brev, hvori der stod, at hvis en muslim igen åbnede ild mod en jøde i Danmark, måtte det gerne være mod ham.

4.9. Antisemitisme på internettet

Af de 22 hændelser, som AKVAH har registreret i 2016, har otte hændelser¹⁷ fundet sted ved brug af internetbaserede medier, dvs. omkring 35 % af alle registrerede hændelser. Det er en fremgang siden 2015, hvor der ikke blev registreret et eneste tilfælde. 2015 synes dog at have været et særligt tilfælde, da 21 (ca. 40 %) af de registrerede tilfælde i 2014 fandt sted online.

5. Oversigt over registrerede antisemitiske hændelser i 2016

I dette afsnit præsenteres de 22 antisemitiske hændelser, der er registreret i 2016. Ud af de 22 hændelser er der som nævnt tre hændelser, hvor det er vurderet, at de alene kan betegnes som potentielt antisemitiske. Det vil i nedenstående eksplicit fremgå, hvilke specifikke hændelser der er tale om. De 22 hændelser er inddelt i fem forskellige kategorier:

- Drab og drabsforsøg
- Trusler
- Antisemitiske ytringer
- Hærværk
- Anden chikane

Hver hændelsesbeskrivelse indeholder, såfremt sådanne oplysninger er givet, informationer om gerningsmanden, offeret, måneden og området, hvor hændelsen fandt sted, og informationer om hændelsen mere generelt, herunder forhold som bruges til at kategorisere hændelsen under en af de fem kategorier, samt forhold, der viser det antisemitiske motiv i hændelsen. En kortlægning af disse oplysninger vil potentielt kunne bruges fremadrettet til at videreudvikle forståelsen af antisemitismen som fænomen i Danmark.

5.1.1. Drab og drabsforsøg

Kategorien dækker over enhver form for drab på personer, både når døden var tilsigtet og utilsigtet. Kategorien dækker også over forsøg på drab.

Der er i 2016 registreret én hændelse, der kan karakteriseres som forsøg på drab.

5.1.2. Oversigt over drab og drabsforsøg

(1) Marts 2016:

En 15-årig pige fra Nordvestsjælland og en 24-årig mand fra Østjylland blev sigtet for forsøg på terrorisme på baggrund af planer om at placere bomber på henholdsvis en kommunal skole i Nordvestsjælland og den jødiske skole i København. Pigen er tidligere elev på den kommunale skole i Nordvestsjælland og var ved sin anholdelse i januar 2016 i besiddelse af sprængstoffer. Den 24-årige mand har tidligere kæmpet i Syrien for Islamisk Stat. Anklagerne mod den 24-årige mand er dog senere blevet frafaldet. Pigen blev til gengæld dømt for forsøg på terrorisme i byretten.

5.2.1. Trusler

Kategorien dækker over konkrete trusler rettet mod specifikke personer, persongrupper eller institutioner. Uklare eller generelle trusler er ikke omfattet og er i stedet medtaget som generelle antisemitiske ytringer.

Der er i 2016 registreret to hændelser, der kan karakteriseres som konkrete trusler mod specifikke personer, persongrupper eller institutioner.

5.2.2. Oversigt over trusler

(2) Maj 2016:

Under en fodboldkamp mellem Valby Boldklub og et jødisk fodboldhold afholdt på Valby Stadion kom en etnisk dansk tilskuer med antisemitiske tilråb. Tilskueren råbte blandt andet ”Død over jøderne”. Efter fodboldkampen beklagede mange Valby-spillere tilskuerens opførsel over for det jødiske fodboldhold, ligesom hændelsen blev indberettet til lokalafdelingen af Dansk Bold Union for Københavnsområdet.

(3) Maj/Juni 2016:

En gruppe børn med mellemøstlig baggrund fra 1. klasse på en skole i Storkøbenhavn chikanerede og truede i en periode en jødisk dreng fra samme klassetrin. Gruppens medlemmer fortalte den jødiske dreng, at de ville slås med ham pga. konflikten i Mellemøsten mellem Israel og araberne. Efter skolen var blevet informeret om problemet, fik den de relevante forældre til at stoppe chikanen.

5.3.1. Antisemitiske ytringer

Kategorien er en overordnet samlebetegnelse for nedsættende, hadefulde, fordomsfulde og lignende ytringer rettet mod en enkelt person, en persongruppe eller en institution. Antisemitiske ytringer kan dog godt overhøres, læses eller generelt opfattes af personer, som ytringen ikke specifikt er rettet imod. Kategorien omfatter både skriftlige og mundtlige ytringer, samt ytringer der anvender et mere symbolsk sprog i form af billeder, lyd eller lignende.

Der er i 2016 registreret 17 hændelser, der kan karakteriseres som antisemitiske ytringer. I én af disse 17 hændelser kan det hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag gerningsmandens/-mændenes adfærd.

5.3.2. Oversigt over antisemitiske ytringer

(4) Uklar dato:

Ukendte gerningspersoner havde lavet antisemitisk graffiti på en mur tilhørende en bygning på Tagensvej i København, idet de blandt andet havde skrevet ”Drab jødesope”. Graffittien blev anmeldt til Københavns Kommune. Det er uklart, hvornår graffittien er lavet.

(5) Januar 2016:

En mand med et etnisk dansk navn skrev en antisemitisk kommentar på en jødisk idrætsforenings Facebook-side i relation til en basketkamp til minde om jødiske Dan Uzan, der blev myrdet i februar 2015 af terroristen Omar El-Hussein. Kampen skulle spilles mellem den jødiske idrætsforening og Hørsholm Basketball, hvor Dan Uzan spillede basket på professionelt plan. Kommentaren på Facebook lød: ”Endnu engang formår i at slå plat på en sag i er den mest ynkelige minoritet i mands minde.” Den jødiske idrætsforenings Facebook-side er offentlig tilgængelig, og det fremgår af Facebook-siden, at der er tale om en jødisk idrætsforening.

(6) Februar 2016:

En etnisk dansk mand fra en nordsjællandsk kommune oprettede en gruppe på Facebook med navnet ”Drøb en jøde”. Gruppen blev anmeldt til politiet og lukket ned.

(7) Marts 2016:

Det Jødiske Samfund blev ringet op af en mand med jysk dialekt, der indledningsvist spurgte, om det var korrekt, at han havde ringet til Det Jødiske Samfund. Da dette blev bekræftet, udtalte manden følgende: ”Nu skal jeg fortælle jer én ting: Jøderne skulle have været skudt under 2. Verdenskrig.” Medarbejderen hos Det Jødiske Samfund afbrød herefter telefonopkaldet.

(8) April 2016:

En etnisk dansk kvinde i midten af trediverne (anslået) rakte fuckfinger i retning af Københavns Synagoge, da hun passerede den. Derefter spyttede hun på en politibil, der holdt parkeret ude foran.

(9) Maj 2016:

Det Jødiske Samfund modtog en e-mail fra ”Adolf Hitler [mailto: adoifhitier.woops@gmail.com]” med emnet ”woops”, hvori der stod skrevet ”Is it too late now to say sorry?”

(10) Maj 2016:

En mand af mellemøstligt udseende i alderen 35-45 år (anslået) kom i slagsmål med en anden mand

på gaden ude foran Københavns Synagoge. Den førstnævnte mand blev pågrebet af politiet, og da han fik lagt håndjern på, ytrede han diverse antisemitiske udsagn, herunder at jøder skulle dø.

(11) Juli 2016:

En kvinde af asiatisk udseende i alderen 25-30 år (anslået) gik hen til mindepladen for det jødiske terroroffer Dan Uzan, som befinder sig ved indgangen til Københavns Synagoge, hvor han mistede livet. Kvinden læste mindepladen og spyttede derefter på den. Hun forsøgte efterfølgende at forlade stedet, men blev pågrebet af politiet.

(12) August 2016:

En jødisk mand, der ejer en selvstændig virksomhed, som man kan bestille produkter fra via en hjemmeside, modtog en tom bestilling, hvor afsenderen havde skrevet følgende navn og e-mailadresse: "Full Name: Jødesmovs. E-mail: forsvind_smovs@gas.com". Virksomheden ligger i Østjylland.

(13) September 2016:

En 34-årig jødisk mand bosiddende i København modtog en privat besked på Facebook med følgende indhold fra en teenagedreng bosiddende i Vejle med et mellemøstligt navn: "Du burde gasses, ligesom din tidligere generation. Både du og jeres danske zionistiske forbund. #FreePalestine #Holocaust". Den jødiske mand er et ledende medlem af en dansk-israelsk forening, og han har desuden tidligere optrådt i medierne på vegne af foreningen. Den jødiske mand og teenageren har ingen fælles relationer på Facebook og har aldrig været i kontakt med hinanden.

(14) September 2016:

En jødisk mand på omkring 40 år arbejdede i en kommunal ungdomsklub i Nordsjælland. En aften stod han i døren til klubben og afviste en person, som havde fået karantæne. En ung mand på 17 år med palæstinensisk baggrund blandede sig i konflikten og fik derfor også at vide, at han heller ikke måtte komme ind. Den unge mand tilsvinede af den grund den jødiske mand ved at sige: "fuck dig din fucking jøde, du skal ikke bestemme over mig". Derefter gik han alligevel ind i klubben. Den jødiske mand hentede efterfølgende klubbens leder, der bad den unge palæstinensiske mand om at forlade klubben. Det fik den unge mand til at true den jødiske mand. Han ytrede blandt andet: "Du skal bare huske, at fem løver er stærkere end én løve", "Jeg ved hvor du bor" og "Husk jeg har mange fætre". Ved et efterfølgende møde i klubben ville kommunens medarbejdere ikke anerkende,

at den jødiske mand var blevet truet. Den jødiske mand stoppede sidenhen med at arbejde der. Episoden og klublederens manglende opbakning var medvirkende årsag hertil.

(15) September 2016:

En ung jødisk mand på 20 år gik sammen med sin bedstefar på omkring 80 år til synagogen en lørdag morgen. Da de passerede Nørreport, kom en etnisk dansk mand på omkring 60 år (anslået) hen til dem og sagde: ”Det er jeres egen skyld, at alle hader jer”. Bedstefaren spurgte, hvad manden mente, og manden svarede: ”Det er fordi, I altid opfører jer grimt ude i verden.” Bedstefaren svarede, at det ikke er hans skyld, hvad andre ude i verden gør, men det fik blot manden til at konstatere ”Jo, alle hader jer jøder, fordi I opfører jer dårligt”. Manden begyndte derefter at sige bandeord, hvilket fik bedstefaren til at svare igen. Til sidst sagde den unge jødiske mand, at manden skulle gå hjem og læse Mein Kampf, hvilket fik manden til at svare, at det skulle han nok, og så gik han sin vej.

(16) Oktober 2016:

En mellemøstligt udseende mand i alderen 25-30 år (anslået) hviskede ”din fucking jøde” til en ung jødisk mand på 20 år, der passerede ham. Den unge jødiske mand var netop gået ud af et jødisk menighedshus, som lå på samme gade. Politiet stod ude foran menighedshuset, men hørte ikke ytringen. Den jødiske mand ignorerede ytringen og gik blot videre.

(17) Oktober 2016:

En person med et etnisk dansk navn sendte uopfordret en e-mail til Det Jødiske Samfund, hvori han i én sætning fremførte følgende konspirationsteori (e-mailen indeholdt ikke andet end denne ene sætning):

”Jeg har en god ven, som kommer fra Marokko, og han siger, at Mossad selv anbragte bomber i arabiske lande for at skræmme jøderne til at rejse til Israel, da man manglede jøder i Israel, og at det er en fra Mossad, der selv har indrømmet det.”

Det kan ud fra e-mailens ordlyd hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag afsendelsen af e-mailen.

(18) Oktober 2016:

En jødisk journalist modtog et håndskrevet læserbrev med følgende indhold:

”Tænk at du har været blandt top journalisterne hos DR – det er jo dybt beskæmmende. Jeg må sige, at hvis en muslim igen åbner ild mod en jøde i DK (hvilket jeg absolut ikke håber, men desværre tror, så må det jo gerne være mod dig, når du er så knaldhamrende dum og naiv.”

(19) November 2016:

Der blev på et københavnsk gymnasium spillet et onlinespil kaldet Kahoot, hvor hver deltager tilmelder sig med et spillernavn. En elev på gymnasiet tilmeldte sig spillet med spillernavnet ”Død-over-jøderne”, hvilket dog blev påtalt af lærerne.

(20) December 2016:

En jødisk familie forlod en jødisk konfirmationsfest i Det Jødiske Hus i København lidt før midnat, hvorefter de på gaden blev passeret af tre etnisk danske unge mænd i midten af tyverne. Det Jødiske Hus ligger ved synagogen i København, og de tre unge mænd havde set den jødiske familie forlade synagogens område. Den ene mand råbte ”Free Palestine” efter familien. Familien fortsatte i den modsatte retning.

5.4.1. Hærværk

Kategorien dækker over hærværk typisk udøvet mod jødisk ejendom eller jødiske institutioner.

Der er i 2016 registreret én hændelse, der kan karakteriseres som hærværk mod jødisk ejendom eller jødiske institutioner. Det kan hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag gerningsmandens/-mændenes adfærd.

5.4.2. Oversigt over hærværk

(21) Marts 2016:

En jødisk slagterforretning på ydre Østerbro i København blev en nat i marts udsat for hærværk, idet ukendte gerningsmænd kastede en brosten gennem forretningens rude. Det kan ikke bekræftes eller afkræftes, at der lå et antisemitisk motiv bag hændelsen.

5.5.1. Anden chikane

Kategorien dækker over antisemitisk chikane, som ikke er omfattet af de øvrige hændelseskategorier.

Der er i 2016 registreret én hændelse, der kan karakteriseres som anden chikane. Det kan hverken endegyldigt fastlægges eller afvises, om der lå et antisemitisk motiv bag gerningsmandens/mændenes adfærd.

5.5.2. Oversigt over anden chikane

(22) August 2016:

En jødisk dreng, som går i en sjællandsk folkeskole, oplevede et digitalt identitetstyveri, idet en ukendt gerningsmand oprettede en falsk Facebookprofil, som skulle forestille at være drengens. På profilen blev der blandt andet lagt et opslag op, hvor der stod: ”Jeg er jøde”. Det kan dog ikke bekræftes eller afkræftes, at der lå et antisemitisk motiv bag identitetstyveriet.

6. Frasorterede antisemitiske ytringer

6.1. Generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet

Som nævnt i afsnit 3.4. har AKVAH i denne rapport ikke inddraget generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet i det samlede antal hændelser registreret af AKVAH i 2016. Med generelle antisemitiske ytringer på internettet menes eksempelvis ytringer på gerningsmænds egne hjemmesider, på deres egne facebookprofiler, på mange offentlige internetfora osv. Internettet er nemlig fyldt med sådanne ytringer. Ligeledes har AKVAH frasorteret en lang række anmeldelser om antisemitiske ytringer på internettet, hvor konteksten for ytringerne enten ikke har været oplyst, eller hvor den har været uklar.

I det følgende beskrives et enkelt eksempel på en opfordring til vold mod jøder fremsat på internettet, som ikke er blevet talt med i det samlede antal hændelser i denne rapport. Dette eksempel har til hensigt at anskueliggøre, at der eksisterer et anseeligt problem vedrørende antisemitisme på internettet. Derudover kan der henvises til hjemmesiden <https://exitdk.wordpress.com/om-exitdk/>, hvor mange eksempler på dansksproget antisemitisme på internettet er registreret. Disse eksempler er heller ikke blevet talt med i det samlede antal hændelser i denne rapport.

6.2. Eksempler på generelle antisemitiske ytringer fremsat på internettet

Januar 2016:

På Facebook oprettede en person med et etnisk dansk navn i januar 2016 en begivenhed, som hed ”Klap en jøde”. Begivenheden, som var sat til at finde sted den 5. februar 2016, havde tilknyttet et tegnet billede af en mørkhåret mand, som blev slået i baghovedet af en flad hånd. Begivenheden skulle finde sted i ”Jødeland”. Der blev under denne begivenhed af flere forskellige personer fremsat meget voldsomme antisemitiske ytringer, herunder blandt andet jokes omkring Holocaust, billeder af Hitler og bemærkninger om, at hvis man ”klapper” en jøde hårdt nok, kan man faktisk gøre verden til et bedre sted. Gruppen indeholdt desuden et billede af Satan med kalot og en davidstjerne om halsen, mens han skød omkring sig og kastede med penge. Begivenheden blev slettet få dage efter, at den var blevet oprettet.

7. Antisemitisme og terrorisme

7.1. Mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner

Antisemitisme og terrorisme har i mange år været forbundne. I en rapport udarbejdet af den britisk-jødiske sikkerhedsorganisation Community Security Trust fastslås det, at der i perioden 1968-2010 har været 427 registrerede terrorangreb samt mislykkede eller afbrudte terrorplaner rettet mod jødiske og israelske mål uden for Mellemøsten¹⁸. Efter 2010 kan særligt tre europæiske terrorangreb uden for Danmark fremhæves. I marts 2012 blev en jødisk skole i Toulouse, Frankrig, udsat for et terrorangreb, hvor tre børn og en lærer blev dræbt. I marts 2014 blev et jødisk museum i Bruxelles, Belgien, udsat for et terrorangreb, hvor fire mennesker blev dræbt. Og i januar 2015 blev fire mennesker dræbt efter en terrorist tog gidsler i et jødisk supermarked i Paris, Frankrig.

For så vidt angår den mere specifikke terrortrussel mod danske jøder, kan der peges på en lang række forhold, der bekræfter dennes eksistens gennem tiden. I 1980'erne oprettede den danske terrorgruppe Blekingegadebanden et i pressen navngivet ”jødekartotek”, der indeholdt oplysninger om en lang række danske jøder. Dette kartotek blev videregivet til den palæstinensiske terrororganisation PFLP¹⁹. I juli 1985 blev Københavns Synagoge udsat for et bombeangreb af arabiske terrorister, hvilket har betydet, at alle jødiske institutioner i Danmark siden da har måttet etablere sikkerhedsinstallationer. Senere i 1985 blev en jødisk forretning også udsat for et bombeangreb. I 1988 blev en polsk-jødisk klub i Danmark udsat for et alvorligt brandattentat. I 1989 blev den danske kvinde, Ulla Lyngsby, tilbageholdt i Israel, fordi hun havde forsøgt at smugle penge ind i landet. Det viste sig senere, at kvinden havde samarbejdet med en palæstinensisk terrorgruppe, der blandt andet havde planer om at myrde den daværende danske overrabbiner Bent Melchior og Politikens daværende chefredaktør Herbert Pundik²⁰. I 2009 rejste den senere terrordømte amerikanske muslim David Headley til Danmark, hvor han filmede en række forskellige steder, herunder Københavns Synagoge²¹.

I februar 2015 blev Københavns Synagoge udsat for et terrorangreb. Natten mellem lørdag den 14. februar og søndag den 15. februar angreb Omar El-Husseini, som var født og opvokset i Danmark, indgangen til Københavns Synagoge med skudsalver. Synagogen var lukket, men i det bagvedliggende menighedshus fejrede en ung pige sin konfirmation sammen med et selskab på 80 gæster. Omar El-Husseini skød den jødiske vagt Dan Uzan, der opholdt sig ved porten for at beskytte festen, samt to politifolk. Dan Uzan mistede livet, mens de to politifolk overlevede.

I januar 2016 blev en teenagepige samt en omkring 10 år ældre mand, som tidligere havde kæmpet i borgerkrigen i Syrien, anholdt af myndighederne. Pigen blev sigtet for at ville udføre et terrorangreb på to skoler, hvoraf den ene var den jødiske skole i København, mens manden blev sigtet for at bistå pigen med hendes planer²². Anklagerne mod manden er senere blevet frafaldet, mens pigen til gengæld er blevet dømt for forsøg på terrorisme i byretten.

Da der altså findes en reel terrortrussel mod danske jøder – en trussel som typisk forudsætter en indsamling af oplysninger, før den kan realiseres – finder AKVAH det relevant at offentliggøre informationer om mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner i Danmark. Der er registreret en række hændelser, der kan karakteriseres som mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner. Da det vurderes, at der er en meget stor usikkerhed forbundet med hensigten bag disse tilfælde af mistænkelig adfærd, tælles hændelserne i denne kategori ikke med i det samlede antal af antisemitiske hændelser i 2016. Eftersom det imidlertid stadig findes relevant at synliggøre denne type hændelser, er det i stedet blevet besluttet at præsentere et illustrativt uddrag i dette særskilte afsnit i rapporten.

Det bemærkes endvidere, at oplysninger om samtlige mistænkelige hændelser – herunder alle de mistænkelige hændelser der ikke nævnes i nedenstående illustrative uddrag – er blevet videregivet til PET.

7.2. Eksempler på mistænkelig adfærd ved jødiske institutioner

Februar 2016:

En 35-40-årig (anslået) østeuropæisk mand blev anholdt af Københavns Politi foran Københavns Synagoge i det indre København. Ifølge vagtchefen fra Københavns Politi opførte manden sig mistænksomt, idet han var set ligge og bede ud foran en opgang over for synagogen. Manden blev råbt an af politiet, der af sikkerhedsmæssige årsager og på baggrund af mandens adfærd trak deres våben og pågreb manden.

November 2016:

En mand af mellemøstlig udseende i alderen 20-30 år (anslået) gik hen til indgangen foran Københavns Synagoge og begyndte at bede. Han blev dog øjeblikkeligt stoppet og visiteret af politiet. Manden kom igen senere på måneden, hvor seancen gentog sig.

Flere datoer i 2016:

En person på omkring 30 år (anslået) af mellemøstligt udseende blev ved flere anledninger set ved jødiske institutioner. Ved en af disse anledninger blev han pågrebet af politiet.

8. Henvisninger

---

¹ Mosaisk Troessamfund besluttede i januar 2014 at skifte navn til Det Jødiske Samfund i Danmark. Det udgør det største jødiske samfund i Danmark. Sikkerhedsorganisationen Jødisk Sikkerhed Danmark varetager dog også sikkerheden for de resterende jødiske menigheder, foreninger og institutioner i Danmark.

I både England og Frankrig udgiver de jødiske samfund også rapporter om antisemitisme. Se for eksempel den britisk-jødiske sikkerhedsorganisation Community Security Trust's rapport om antisemitiske hændelser i Storbritannien fra 2016 (rapporten kan downloades via følgende link: <https://cst.org.uk/>). Se også rapporten fra 2016 om antisemitisme i Frankrig udarbejdet af den fransk-jødiske sikkerhedsorganisation Service de Protection de la Communauté Juive (rapporten kan downloades via følgende link: <http://www.antisemitisme.fr>). Derudover kan det fremhæves, at Det Europæiske Agentur for Grundlæggende Rettigheder i november 2013 udarbejdede en undersøgelse af, hvordan jøder i en række europæiske lande (dog ikke Danmark) erfarer og opfatter antisemitisme (link: <http://fra.europa.eu/en/publication/2013/discrimination-and-hate-crime-against-jews-eu-member-states-experiences-and>).

³ Se for eksempel Heidi Lauras artikel på Det Jødiske Samfunds hjemmeside med titlen "Dansk jødisk historie", hvor det anslås, at der bor omkring 6.000 jøder i Danmark (link: <http://mosaiske.dk/jodisk-historie-i-danmark/>).

⁴ Der er i den teoretiske litteratur uklarhed om, hvordan man skal definere antisemitisme. Det Europæiske Observationscenter for Racisme og Fremmedhad (nu Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder) opstillede i 2005 en arbejdsdefinition af antisemitisme, som mange europæiske NGO'er har benyttet sig af. Et udsnit af den lød: "Antisemitisme er en bestemt opfattelse af jøder, der kan udtrykkes som had mod jøder. Verbale og fysiske manifestationer af antisemitisme er rettet mod jødiske eller ikke-jødiske individer og/eller deres ejendom, eller mod det jødiske samfunds institutioner og religiøse faciliteter" (link: <https://european-forum-on-antisemitism.org/definition-of-antisemitism/dansk-danish>).

Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder har dog i 2013 valgt at droppe denne arbejdsdefinition uden at opstille et alternativ (link: <http://www.jta.org/2013/12/04/news-opinion/world/eu-anti-racism-agency-unable-to-define-anti-semitism-official-says>). AKVAH har i denne rapport valgt at lade sig inspirere af den nævnte arbejdsdefinition af antisemitisme, dog med det forbehold at man i praksis kan blive konfronteret med situationer, der gør, at man midlertidigt må udvide eller indskrænke sin forståelse af antisemitisme.

⁵ Også i denne sammenhæng er AKVAH inspireret af den nævnte arbejdsdefinition, dog med samme forbehold som er nævnt i slutnote 4. For et eksempel på en bredere forståelse af, hvornår man skal klassificere en hændelse som antisemitisk, se tilgangen hos den britisk-jødiske sikkerhedsorganisation Community Security Trust i deres dokument "Definitions of Antisemitic Incidents" (Dokumentet kan downloades på websiden: <https://cst.org.uk/public/data/file/6/e/Definitions%20of%20Antisemitic%20Incidents.pdf>).

⁶ AKVAH er i denne sammenhæng inspireret af begrebet om fordomsindikatorer, der anvendes til at undersøge, om der er begået hadforbrydelser. Se for eksempel s. 13-15 i organisationen CEJI's dokument "Facing Facts. Guidelines for Monitoring of Hate Crimes and Hate Motivated Incidents" fra november 2012 (link: <http://www.ceji.org/media/Guidelines-for-monitoring-of-hate-crimes-and-hate-motivated-incidents-PROTECTED.pdf>).

⁷ Ibid., s. 13-15

⁸ Ibid., s. 14-15

---

⁹ Der tænkes på følgende hændelser: (17), (21) og (22).

¹⁰ Selvom AKVAH først blev stiftet i 2011, har Det Jødiske Samfund i Danmark (tidligere Mosaisk Troessamfund) registreret antisemitisme i Danmark de sidste ti år, og disse tal viser, at der er et problem med antisemitisme. For en oversigt over disse tal, se for eksempel: Nielsen, Flemming Steen & Therkel Stræde (red.) (2009): *Jødehad i danske medier*. Danmarks Mediemuseum (udg.). København, s. 58.

¹¹ Se også afsnit 4.1, hvori det fremgår, at AKVAH ikke undersøgte en anmeldt hændelse, da offeret ikke ønskede, at AKVAH forfulgte sagen videre.

¹² Der tænkes på følgende hændelse: (6).

¹³ Se for eksempel slutnote 3, hvor der henvises til Heidi Lauras artikel. Her anslår hun, at der er omkring 6.000 jøder i Danmark. Derudover kan det fremhæves, at de tre jødiske menigheder i Danmark ifølge Dansk Jødisk Museums hjemmesides artikel ”Spørgsmål og svar: hvor mange jøder er der i Danmark” til sammen har omkring 2.000 medlemmer (link: <http://jewmus.dk/faq/>). Lidt over 2.000 jøder er tilknyttet Det Jødiske Samfund (Mosaisk Troessamfund) som medlemmer eller børn af medlemmer. Det må på den baggrund anslås, at omkring en tredjedel af Danmarks jøder er tilknyttet et trossamfund.

¹⁴ Selv hvis man tager i betragtning, at en del ikke-medlemmer af de jødiske trossamfund i Danmark besøger de synlige danske jødiske institutioner, er det rimeligt at antage, at man endda med inddragelsen af dette antal ikke når op på det samlede antal jøder i Danmark.

¹⁵ Det skal i den forbindelse bemærkes, at selv hvis analysen i de følgende afsnit tog udgangspunkt i det lavere antal, som man får ved at frasortere potentielt antisemitiske hændelser, ville det ikke have betydning for rapportens overordnede konklusioner.

¹⁶ Se afsnit 5.7. i AKVAH’s 2015-rapport.

¹⁷ Der tænkes på følgende hændelser: (5), (6), (9), (12), (13), (17), (19) og (22).

¹⁸ Community Security Trust henviser til tallet på 427 terrorangreb på s. 3 i deres ”Terrorist Incidents against Jewish Communities and Israeli Citizens Abroad 1968-2010” (link: <https://cst.org.uk/docs/CST%20Terrorist%20Incidents%201968%20-%202010.pdf>).

¹⁹ Læs for eksempel: Peter Øvig Knudsen (2008): *Blekingegadebanden. Samlet udvidet udgave*. Gyldendal. København, s. 476 ff.

²⁰ Læs for eksempel: Bent Blüdnikow (2009): *Bombeterror i København. Trusler og terror 1968-1990*. Gyldendal. København. Se også Bent Blüdnikows indlæg 7. november 2009 i Information med titlen ”Terrorfaren var alvorlig” (link: <http://www.information.dk/214425>).

²¹ Læs for eksempel Mikkel Selins artikel fra 27. oktober 2009 i Ekstrabladet med titlen ”Terrorsigtet filmede dansk synagoge” (link: <http://ekstrabladet.dk/112/article1245390.ece>). Det er værd at bemærke, at det i artiklen ”Hvor er den danske forbindelse” i Berlingske 29. oktober 2009 af Kasper Krogh og Karl Erik Stougaard (link: <https://www.b.dk/danmark/hvor-er-den-danske-forbindelse>) indirekte fremføres, at synagogen aldrig var et mål i sig selv, men derimod blot et middel som David Headley kunne bruge til at komme nærmere sit mål, Jyllands-Postens kulturredaktør Flemming Rose, som han fejlagtigt troede var jøde. AKVAH finder imidlertid, at selv hvis man lægger denne tese til grund, kan det på ingen måde afvises, at David Headley eller hans medsammensvorne i Pakistan i deres vildfarelse om Roses religion kunne have fundet på at udsætte synagogen for et terrorangreb.

²² Læs for eksempel Niels Vedersø Østergaard og Anna Gottschalcks artikel fra 8. marts 2016 i Berlingske med titlen ”16-årig pige sigtet for planlagte bombeattentater på skoler” (link: <http://www.b.dk/nationalt/16-aarig-pige-sigtet-for-planlagte-bombeattentater-paa-skoler>).